

Co-funded by
the European Union

Fashion & Food synergy for sustainability. New courses and innovative digital tools in higher education F&F4sustainability

KA220-HED - Cooperation partnerships in higher education
Project number KA220-HED-1A225A8C

R2 – Tips en richtlijnen voor docenten

➤ Algemeen

In dit document presenteren we de educatieve tools die zijn ontwikkeld voor het “Fashion & Food Synergy for Sustainability Project”, een Erasmus+-initiatief dat is uitgevoerd tussen 2021 en 2024.

De digitale tools zijn gebaseerd op wetenschappelijke studies naar duurzaamheid in de sectoren van mode en voedsel. Ze zijn bedoeld om de kennis van docenten te verdiepen en de lespraktijk te verbeteren. Flexibele richtlijnen helpen docenten om de materialen effectief te gebruiken, met suggesties voor modules, activiteiten voor in de les, opdrachten voor zelfstudie, en tools voor de beoordeling. Het document biedt praktische tips voor de organisatie van de les en van de groepen, tips om aanwezigheid te stimuleren, strategieën om samenwerkend leren te bevorderen, en richtlijnen voor beoordeling en certificering. Deze tips helpen om de lessen, zowel ‘live’ als online, naar wens aan te passen.

➤ Het Project

Het *Fashion & Food Synergy for Sustainability Project*, gefinancierd door Erasmus+, biedt een samenhangende set van zes digitale cursussen of modules. Ze ondersteunen docenten bij het onderwijzen van duurzaamheid binnen de sectoren van mode en voedsel. Het format van elke cursus (module) kan aangepast worden voor zowel live als online leren. Het cursusmateriaal stelt docenten in staat om hun eigen curriculum te verrijken en een dieper begrip van duurzaamheid bij de deelnemers te bevorderen.

UNIVERSITÀ
CATTOLICA
del Sacro Cuore

Universidad
de Navarra

Radboud University
Nijmegen, the Netherlands

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKÓW

SFG
NEUES DENKEN. NEUES FÖRDERN.

**ACCIÓN
LABORAL**

altromercato

envolve
ENTREPRENEURSHIP

➤ De Digitale Cursussen

Het Erasmus+-programma “Fashion & Food Synergy for Sustainability” heeft de volgende zes digitale cursussen of 'leermodules' ontwikkeld, van elk 20 studie-uren:

1 - The challenge of sustainability—De module “De uitdaging van duurzaamheid” biedt basiskennis om de geschiedenis en complexiteit van duurzaamheid vandaag de dag te begrijpen.

2 – Circularity. Circular economy application in the fashion and food industrie—“Circulariteit. Toepassing van circulaire economie in de mode- en voedselindustrie” biedt concepten en tools om de circulaire economie en de transitie ernaartoe te begrijpen aan de hand van toepassingen in de sectoren van mode en voedsel.

3 – Footprint - Environmental footprint in everyday consumption. “Ecologische voetafdruk in dagelijkse consumptie” biedt basiskennis over wat een 'voetafdruk' inhoudt. De module biedt belangrijke vaardigheden om de milieu-impact van mode- en voedingsindustrie te analyseren. Bovendien stimuleert de module om na te denken over mogelijkheden om de voetafdruk te verkleinen.

4- Ecosystem of responsibility— “Ecosysteem van verantwoordelijkheid” biedt basiskennis over verantwoordelijkheid langs de hele waardeketen van productie tot consumptie in zowel de mode- als de voedingsindustrie. De module behandelt het verschil en de overlap tussen maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en de Europese ‘due diligence’ richtlijn. En onderzoekt alternatieve modellen van duurzaamheid, zoals post-groei of ont-groei initiatieven.

5 – Communication for Sustainability—“Communicatie voor duurzaamheid” biedt essentiële vaardigheden voor het ontwikkelen van communicatiestrategieën voor duurzaamheid. De module leert online en offline communicatie van duurzame merken en bedrijven in de sectoren van mode en voedsel te monitoren, begrijpen en analyseren.

6 – The Challenges of Greenwashing and Consumer Protection—“De uitdagingen van ‘greenwashing’ en consumentenbescherming” biedt basiskennis om de complexiteit van de communicatie rond duurzaamheid voor bedrijven te begrijpen. En om de bescherming van consumenten te waarborgen tegen valse en misleidende berichten in de handel rond mode- en voedselproducten.

De cursussen (modules) zijn op twee manieren beschikbaar:

- Als te downloaden bestanden, inclusief beschrijving van elke module en alle beschikbare lesmaterialen. Zie voor downloads: www.unicatt.it/modacult
- Als open access cursussen op het platform OpenEdu: <https://learn.eduopen.org/>

➤ Extra bronnenmateriaal voor verdieping

Elke leermodule kan als een aparte eenheid gegeven worden. Maar door er meerdere te volgen, ontstaat er synergie in het leerproces. Het is aan te raden om te beginnen met de basismodule 'De uitdaging van duurzaamheid', voordat je verder gaat met de meer gespecialiseerde onderwerpen in de vijf overige cursussen (modules).

1

De modules maken gebruik van een verscheidenheid aan aanvullende tools die zijn ontwikkeld door ons Erasmus+-team om het begrip en de betrokkenheid van de deelnemer te verdiepen.

- **Glossary of Sustainability:** Een uitgebreide, open-access verklarende woordenlijst, die sleuteltermen op het gebied van duurzaamheid definieert, waarmee deelnemers hun fundamentele kennis kunnen opbouwen.
- **Casestudies:** case studies van bedrijven in diverse Europese landen, die initiatieven rond duurzaamheid binnen de sectoren van mode en voedsel toelichten en concepten in de praktijk illustreren.
- **Webinars** en aanvullende bronnen: Toegang tot opgenomen webinars en andere door het project ontwikkelde materialen die verdere inzichten en praktische toepassingen bieden voor onderwijs rond duurzaamheid.

2

Al dit materiaal is zo ontworpen dat het gemakkelijk aangepast kan worden voor live of online onderwijs. Zo is het eenvoudig om dynamische en gezamenlijke leerervaringen te creëren. Of je nu een volledige cursus geeft of bestaand materiaal aanvult; in alle gevallen helpen onze veelzijdige tools om de leerreis van jouw deelnemers te verrijken.

➤ **Vorm en structuur van de zes digitale cursussen (modules)**

Elke zelfstandige module is ontworpen voor online onderwijs van 20 uren zelfstudie.

Eén leermodule bevat doorgaans de volgende elementen:

- Korte beschrijving van de cursusinhoud
- Cursusdoelstellingen
- Gedetailleerde beschrijving van de inhoud van 4 tot 6 onderdelen
- Beoordeling
- Feedback en evaluatie

Een lesonderdeel binnen een module bevat doorgaans de volgende inhoud:

- Beschrijving van de onderwijsmethode (live, online of een mix)
- Schriftelijke introductie van het lesonderdeel
- Suggesties voor activiteiten en opdrachten, zowel individueel als voor groepswork, inclusief suggesties voor het aantal geschatte studie-uren.
- Diapresentatie, of een kennisclip, of een videocollege
- Suggesties voor het lezen van items binnen de verklarende woordenlijst ('Glossary')
- Suggesties voor het lezen en bestuderen van Case Studies
- Literatuur: academische en/of informatieve literatuur, rapporten van bedrijven, en gerenommeerde websites
- Visuele elementen zoals Ted-talks en/of online documentaires
- Suggesties voor verder lezen
- Zelfevaluatie: meerkeuze toetsen
- Criteria voor de beoordeling van activiteiten en opdrachten

➤ Hoe het lesmateriaal te gebruiken

Ben je een docent die geïnteresseerd is om duurzaamheid in je onderwijs op te nemen? Dan kan ons project je hierin ondersteunen. De zes digitale cursussen (modules) die het “Fashion & Food Synergy for Sustainability Project” aanbiedt, zijn open access tools die zijn ontworpen voor flexibel gebruik in verschillende vormen van onderwijs.

- Stimuleer onafhankelijk leren: nodig deelnemers uit om zich rechtstreeks op EduOpen in te schrijven voor de zes digitale cursussen, zodat ze het materiaal in hun eigen tempo kunnen verkennen.
- Integreer modules in je eigen curriculum: gebruik de volledige modules als gestructureerde cursussen binnen je lessen, om een uitgebreide bespreking van duurzaamheid in de sectoren van mode- en voedsel mogelijk te maken.
- Integreer de materialen selectief: vul je bestaande curriculum aan met gerichte bronnen uit de modules, zoals lezingen, case studies, en video's, om specifieke lessen of activiteiten te verdiepen.

3

➤ Tips voor het lesgeven

De leermodules zijn ontwikkeld, gegeven en getest door een gemengd team van universitaire docenten en tutores in verschillende Europese landen, en ze zijn vervolgens aangepast op basis van de feedback van (universitaire) studenten. De docent en tutor waren beschikbaar tijdens kantooruren om vragen of verzoeken van deelnemers te bespreken en te beantwoorden.

Bezoek EduOpen (<https://learn.eduopen.org/>) of de webpagina (www.unicatt.it/modacult) en maak jezelf vertrouwd met de materialen voor een cursus (module).

Kies vervolgens hoe je de leermodules wilt geven:

- Zelfstudie
- Online met live lezingen of discussies
- Offline in aanwezigheid
- Of een mix daarvan
- In onze ervaring werkt het 't beste om altijd een paar live sessies in je programma op te nemen.

Voor elke cursus hebben we tests ontwikkeld waarmee de deelnemers hun eigen leerproces kunnen beoordelen. Dit helpt de deelnemers om hun eigen voortgang tijdens de cursus te monitoren, maar het vermindert vooral de werklast voor docenten en tutores. Daarnaast hebben we een verscheidenheid aan individuele en groepsgebaseerde activiteiten opgenomen, zoals het schrijven van een beleidsdocument, het maken van een video, of het ontwerpen van een oplossing. Deze activiteiten dienen als een uitgebreide beoordeling van het leerproces en de opgedane vaardigheden van de deelnemers aan het einde van de cursus. Ze zijn ook ontworpen om flexibele opties te bieden voor docenten die ze mogelijk willen aanpassen voor hun eigen lessen.

➤ Praktische organisatie

Houd er rekening mee dat sommige onderdelen in de cursussen erop zijn gericht om een leeromgeving te creëren waarin deelnemers leren samenwerken, verschillende vaardigheden kunnen uitwisselen, en kunnen leren van de docent en van elkaar. Het is daarom belangrijk om een werkomgeving te creëren die groepswork faciliteert. Om dit te bereiken, raden we aan om het aantal deelnemers per subgroep klein te houden (niet meer dan 4-5 personen). Om interventie en discussie tijdens plenaire sessies te vergemakkelijken, raden we aan het totale aantal deelnemers rond de 25 te houden.

4

Nog een paar tips:

- Regel de werving van deelnemers door data ruim van tevoren bekend te maken, met een duidelijke inschrijfdatum.
- Moedig deelname aan en ondersteun aanwezigheid gedurende de hele cursus.
- Maak duidelijk wat de verwachtingen zijn rondom aanwezigheid bij het werven van deelnemers in het geval van live online sessies.
- Als je samenwerking tussen deelnemers uit verschillende landen, universiteiten en/of cursussen wilt creëren en bevorderen, houd dan oog voor de diversiteit van de leden bij het samenstellen van subgroepen.

➤ Credits

Voor universiteiten en hogescholen is het belangrijk te weten dat voor deze zes cursussen geen ECTS-credits toegekend kunnen worden. Wel kan je een cursus of delen ervan integreren in het curriculum van een bestaande cursus op een hogeschool of universiteit die ECTS-credits toekent. De student kan vervolgens de credits verdienen die door de docent zijn toegewezen voor de bijbehorende oefening van een cursus te voltooien.

In andere gevallen adviseren wij om zelf een certificaat of een digitale badge te organiseren die de succesvolle afronding van de cursus bevestigt, bijvoorbeeld als de deelnemer ten minste 80% van de geplande lessen heeft bijgewoond en alle opdrachten heeft ingeleverd.

